

RHYS BOWEN

TOSKÁNSKÉ DÍTĚ

motto román

Toskánské dítě

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Rhys Bowen

Toskánské dítě – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

RHYS BOWEN

**TOSKÁNSKÉ
DÍTĚ**

Praha 2019

Přeložila Eva Hauserová

Copyright © 2018 by Janet Quin-Harkin writing as Rhys Bowen

Translation © Eva Hauserová, 2019

Cover design © Shasti O’Leary Soudant

ISBN tištěné verze 978-80-267-1644-0

ISBN e-knihy 978-80-267-1678-5 (1. zveřejnění, 2019)

*Tuto knihu věnuji Pierovi a Cajse Baldiniiovým,
kteří mi zprostředkovali mé nedávné nádherné zážitky
v Toskánsku a pro tuto knihu mi otevřeli možnosti
porozumění místním poměrům, tak jak to dokáží jen
místní rodáci. Jako vždy děkuji svým skvělým agentkám,
Meg Ruleyové a Christině Hogrebeové;
celému týmu Jane Rotrosenové; a obzvlášť Danielle
a celému týmu z Lake Union, který mi poskytl šanci napsat
knihu, o jaké jsem vždycky snila! A konečně, jako vždycky,
Johnovi za jeho lásku a podporu.*

KAPITOLA 1

HUGO

Prosinec 1944

Hugo Langley věděl, že musí zemřít, a pokoušel se brát tento fakt bez emocí. Levé křídlo bombardéru značky Blenheim hořelo a plameny olizovaly i kabinu. Za jeho zády ležel navigátor a velitel letu Phipps, zhroucený na svých přístrojích. Po skrání mu zpod helmy stékal pramínek krve. A Gunner Blackburn už byl po smrti, zastřelili ho u zadní věže při útoku první vlny messerschmittů. Hugo si nebyl jistý, jestli sám dostal nějaký zásah. Adrenalin mu ještě proudil tělem tak divoce, že to nedokázal rozpoznat. Shlédl ke svým kalhotám postříkaným krví. Nevěděl, zda ta krev patří jemu nebo Phippsovi.

„Ksakru,“ zahučel. Nechtěl umřít takhle a tak brzy. Kdy si se těšival, že jednoho dne zdědí Langley Hall i rodový titul a bude se v okolí těšit z postavení šlechtice, sira Huga Langleyho. Krátce si vzpomněl na svoji ženu a syna, ale jejich obrazy v něm nevyvolaly velké city. Ženě bez něj bude dobře. Může dál žít v Hall s jeho otcem, dokud si nenajde jiného muže, což určitě udělá. Jeho synek, ten zvláštní, tichý chlapeček, je ještě příliš malý, než aby si na otce pamatoval. Budou o něm

mluvit jako o hrdinovi, a přitom je ve skutečnosti jen ztracený blázen, který tu Němcům dělá snadný terč. Na tuhle bombardovací misi nikdy neměli vyletět. Všichni přece věděli, že blenheimy jsou nemoderní, pomalejší nežli nepřátelská letadla. A že když poletí ze své základny u Říma na sever, aby dosáhl vytčených cílů na železničních uzlech v Miláně, bude muset přeletět sto padesát kilometrů území obsazeného Němci.

Snažil se racionálně vyhodnotit situaci. Jeho blenheim nedoletí zpátky na základnu, i kdyby nějak dokázal, aby se ta stará kraksna obrátila, což se pravděpodobně nepovede, protože jeden z motorů hoří a jedno křídlo je nepoužitelné. Ale rozhodně nehodlal zůstat sedět připoutaný tady v kabině jako kuře na grilu a zřít se v hořícím letadle k zemi. Vyhlédl přes čelní sklo ven a pokusil se rozeznat krajinu dole, ale nic neviděl. Noc byla smolně černá. Nad hlavou měl pokrýtku mraků, neviděl měsíc ani hvězdy a pod sebou nerozeznával žádná světla. Ale nikde nebylo ani památky po nepřátelských letadlech, ledaže by je stále měl v zádech. Domýšlel si, že ho pokládali za vyřízeného a že jim už nestálo za to, aby se s ním obtěžovali. Z toho, na jakém místě se nacházel, když dostal naposledy zprávu o své pozici, odhadoval, že už musí být hluboko nad územím Toskánska. Možná že dokonce severně od Pisy a na území stále ovládaném Němci, v kopcovité, divoké přírodní krajině. Existovala šance, že pokud by se mu podařil seskok padákem a hedvábí by přitom nevzplálo, mohl by se ukrýt a v pořádku se dostat na pobřeží. V každém případě to stálo za riziko. Snažil se otevřít skleněný poklop kokpitu. Západka se uvolnila, ale poklop se ani nepohnul. Na okamžik ho zalila čirá hrůza – uvízne tu v pasti a bude se pomalu opékat, nebo se zřítí k zemi v ohni-

vé kouli, podle toho, co nastane jako první. Zatlačil na sklo vši silou a konečně ucítil, že povolilo a odsunulo se dozadu. Okamžitě ho olízly plameny.

„Jen do toho, udělej to,“ pobídl sám sebe. Ohlédl se po Phippsovi. „Promiň, kamaráde,“ řekl mu, „ale nemůžu tě vzít s sebou.“ Prsty v silných kožených rukavicích ho odmítaly poslouchat, jen s obtížemi si sundal leteckou helmu s připojeným přívodem kyslíku. Okamžitě se mu začalo dýchat obtížněji, ale věděl, že neletí příliš vysoko, a tak je to možná způsobeno jen panikou. Sáhl po padáku a pokusil si navléct popruhy. Měl pocit, jako by se zastavil čas a všechny pohyby vykonával pomaleji. Konečně ucítil, že spona popruhu zaklapla. Snažil se příliš nespěchat. Pokusil se zvednout, ale ucítil, jak mu do levé nohy vystřelila bolest. Sakra. Takže ho trefili. V tom případě nemá velkou šanci, že by mohl utíkat a skrývat se. Ale pořád je to lepší než shořet zaživa nebo havarovat s letadlem. Když bude mít trochu štěstí, přistane na území, které už není ovládané Němci. Ti už ztratili spojeneckví Italů a byli zatlačeni k linii, ubíhající přes poloostrov severně od Pisy, které říkali Gótská. Hugo před časem v Itálii žil, a tak pochyboval o tom, že by obyčejní Italové kdy byli velkými přívrženci Němců nebo války.

Vyhoupł se ven z kabiny a schoulil se na nepoškozeném křídle, mimo dosah plamenů. Vší silou se přidržoval proti náporu větru. Ještě zaváhal a v mysli mu vytanula představa, jak se ho bude snažit sestřelit jeden z messerschmittů, když se bude snášet padákem. Naslouchal okolním zvukům, ale charakteristický rachot nepřátelské stíhačky neslyšel, jen hluboké vrčení pravého motoru jeho vlastního letadla – levý už selhal. Snažil se rozpomenout na dávný a velmi krátký para-

šutistický výcvik – jak seskočit z letadla a kolik vteřin odpocítat, než zatáhne za šňůrku, aby se padák nezachytil o letadlo. V mysli měl ale jen beznadějný zmatek.

Zhluboka se nadechl a vrhl se z letadla do prázdna. Po několik vteřin cítil, jak se propadá k zemi. Pak zatáhl za šňůrku a ucítil náraz, jak se padák otevřel. Zdálo se mu, že sestup trvá nekonečně dlouho. Někde nad hlavou uslyšel hluboké zadunění výbuchu, jak se vznála palivová nádrž jeho letadla. Zahlédl blenheim, jak spirálově padá k zemi. Jeho dopad neviděl, ale slyšel jeho náraz. Pak si začal uvědomovat tmavé tvary kopců kolem – země se rychle přibližovala. Znovu se zkoušel rozpomenout na krátký parašutistický výcvik. Vzepřít se proti nárazu, než dopadne? Svinout se do klubíčka a kutálet se? Zdálo se mu, že klesá příliš rychle. Možná že se padák úplně neotevřel. Možná že ho poškodil oheň. Vzhlédl a uviděl, jak se mu nad hlavou vznáší stěží rozeznatelný bělavý kruh. Zdál se být neporušený. Pak se podíval dolů a snažil se rozpoznat, jak vypadá terén dole. Jen tak tak rozlišoval, kde je země a kde obrysy kopců, z nichž některé teď vystoupaly na jeho úroveň. A stromy. Spousty stromů.

Na východě oblohy se objevil slaboučký náznak svítání, v němž vyvstaly temné siluety kopců zřetelněji. Nikde neviděl ani stopy po střechách nebo po nějaké osadě. Aspoň tohle bylo příznivé. Nebylo pravděpodobné, že by ho někdo zpozoroval a ihned zajal. Ale zároveň bylo docela možné, že se zachytí ve větvích nějakého stromu, kde zůstane bezmocně viset, dokud ho nenajdou. Slyšel tlukot vlastního srdce. Noc byla tak tichá, až skoro věřil tomu, že se ten zvuk ponese mnoho kilometrů daleko a upozorní na něj každého, kdo by byl takhle časně vzhůru.

Pak, jak se přibližoval k zemi, uslyšel zvuky: šustění větru v suchém listí, zapraskání větve, zaštěkání psa v dálce. Takže nablízku jsou nějací lidé. A pokud to jsou rolníci, pak vstávají za úsvitu. Poslední vteřina klesání se mu zdála jako celá věčnost. Cítil se zoufale bezbranný, představoval si, že na zemi jsou němečtí vojáci, stojí u svých vozů, míří na něj puškami a čekají, až se jim snese na dostřel.

Už rozeznával jednotlivé tvary: po levici měl nějaké skalisko, zvedající se nad rovnější terén. A stromy – kopec pokrývaly holé stromy a pod sebou měl stráň s dalšími stromy v pravidelných, rovných řadách. Ale neviděl žádné prázdné pole nebo louku. Žádné místo, které by mu zaručovalo hladké přistání. *To tak moc nevadí*, pomyslel si nevesele. Stejně neuměl namířit padák na vyhlédnuté místo dopadu.

Země se teď rychle přibližovala. Rozeznával řady stromů, táhnoucí se po úbočí kopce vpředu. Byly to malé, úhledné stromky, ještě olistěné a podle všech známek pěstované. Nějaký ovocný sad, s odstupy mezi řadami, kam by mohl přistát, pokud by se dokázal správně nasměrovat. Zhluboka se nadechl studeného vzduchu. Větve po něm hrábly a vychýlily ho z jeho dráhy. Chodidly se dotkl země. Nohy se pod ním podlamovaly, vláčel je za sebou a napůl letěl, napůl ho to táhlo dopředu.

„Odpoj se od padáku, ty idiote!“ napomenul se hlasitě. Snažil se nahmatat sponu postroje, když vtom narazil obličejem na zmrzlou zemi, a pak se padák musel o něco zachytit. Hugo zůstal klidně ležet a číchal vůni hlíny, která se dotýkala jeho tváře. Pokusil se vstát a dát se do pohybu, ale do nohou mu znovu vystřelila trýznivá bolest. Poslední, co uslyšel, než ztratil vědomí, byla ptačí píseň, vítající nový den.

KAPITOLA 2

JOANNA

Surrey, Anglie
duben 1973

Můj otec mi vždycky připadal starý – starý, zatrpklý, odtažitý a rezignovaný, jako člověk, který se dávno všeho v životě vzdal. V mých vzpomínkách měl vždycky šedé vlasy. Obličej měl tak hluboce zbrázděný vráskami, že to vypadalo, jako by se neustále mračil, i když zrovna myslel na něco hezkého, což rozhodně nebylo často, a při chůzi vždycky trochu kulhal. Takže to pro mě nebyl úplný šok, když jsem dostala telegram s oznámením, že zemřel. Šokovalo mě ale, že mu bylo pouhých šedesát čtyři let.

Když jsem mířila po polní cestě k Langley Hall, duši mi naplňovaly protikladné pocity. Venkovská krajina překypovala jarní nádherou. Náspy kolem cest byly poseté prvosenkami. V lesním podrostu opodál se objevily první hyacinty. Na jírovcích, které lemovaly cestu, vyráželo první jasně zelené listí. Instinktivně jsem vzhledla vzhůru a myslela jsem na jejich plody – lesklé tmavohnědé kaštiny, které dozrají později během roku. Když jsem byla malá, kluci z vesnice sem

přicházeli s holemi, aby srazili největší a nejlepší kaštiny, obalené pichlavými zelenými slupkami, a pak jimi provlékali provázky a různými metodami je vytvrzovali, aby s nimi mohli svádět nekonečné souboje. Pomáhala jsem jim kaštiny sbírat, ale neměla jsem dovoleno účastnit se jejich her. Otec neschvaloval, když jsem se stýkala s dětmi z vesnice, přestože jsme nežili o nic přepychověji než ostatní místní lidé.

Nad hlavou mi zpíval kos a připadalo mi, že v dálce rozpoznávám hlas kukačky. Vybavilo se mi, jak jsme vždycky naslouchali ptačímu zpěvu a snažili se zaslechnout první jarní kukačku. Jak se zpívá v té písničce, „pojedeme na luka, až kukačka zakuká...“

Kromě ptačího zpěvu byl okolní svět téměř dokonale tichý. Uvědomovala jsem si zvuky svých kroků, rozléhající se mezi vysokými živými ploty u cesty. Po neustálém ruchu a lomu Londýna znamenal pro mé smysly ten náhlý pocit, že jsem jediný člověk v tomto malém vesmíru, skoro šok. Napadlo mě, že od mé poslední návštěvy doma už uplynula dost dlouhá doba. Opravdu je to už víc než rok? Nevrátila jsem se dokonce ani na Vánoce, protože otec neschvaloval můj vztah s Adrianem a dal mi jednoznačně najevo, že tu nebude vítán. A já jsem byla příliš tvrdohlavá, než abych sem přijela bez něho. Vlastně to nebylo tak, že by otec neschvaloval samotného Adriana. Kdo by také mohl najít nějakou chybu na velmi úspěšném absolventovi práv na londýnské University College, kterého přijali ke studiu na jedné z nejelitnějších komor v Temple Bar a který měl nadějně našlápnuto ke kariéře úspěšného advokáta? Otec ale odmítal to, že jsem s Adrianem žila, aniž jsme se vzali. Byl ještě ze staré školy, vychovaný k tomu, aby dělal správné věci ve správný čas. A bydlet a intimně se

stýkat s osobou opačného pohlaví podle těchto norem správné nebylo. Očekával se naopak brzký sňatek a sex měl zůstat něčím, co člověk zakusí poprvé o svatební noci. Tak se měl syn šlechtice z Langley Hall chovat a měl tím dávat příklad morálky a čistého života rolníkům z okolí. V době, kdy se celý zbytek světa těšil z nespoutané svobody slova, oblékání i volnosti v lásce, to bylo hrozně kuriózní a anachronické.

„Taková hloupost,“ zahučela jsem polohlasně a nebyla jsem si jistá, jestli se to má týkat mě nebo otce. Rozhodně se dalo říct, že i já jsem byla svým způsobem dost hloupá, a kdybych tehdy poslechla otcovo varování, neocitla bych se ve své nynější situaci. Byla velká škoda, že otec zemřel dřív, než dostal šanci prohlásit: „Vždyť jsem ti to říkal!“ Jistě by z toho měl radost.

Přímo přede mnou s třepotáním křídel vzlétl z trávy párek holubů a vydával při tom zvuky připomínající prádlo pleskající na šňůře. Vytrhl mě z mých myšlenek. Už jsem rozeznávala i další zvuky: traktor pracující na vzdáleném poli, bzučení včel na jabloňových květech na druhé straně cesty a rytmické klapání sekačky na trávu. Byly to zvuky mého dětství, bezpečné a konejšivé. Jak se to zdálo dávno!

Na duben vládlo neobvykle teplé a slunné počasí, a tak jsem litovala, že jsem si oblékla svůj jediný dobrý zimní plášť. Jiný černý kus oděvu jsem totiž nevlastnila a pokládala jsem za vhodné a nezbytné objevit se ve svém rodišti ve smutku. Otřela jsem si z čela kapičku potu. Měla jsem si radši vzít od nádraží taxík. Za starých časů se mi tři kilometry pěší chůze nezdály vůbec příliš. Až do jedenácti let jsem se vracela z vesnické školy domů pěšky, a to byly skoro dva kilometry chůze. Vzpomínala jsem i na to, jak jsem se vracela domů z univerzity a chodívala jsem tu vzdálenost s těžkým kufrem

v ruce. Uvědomila jsem si, že jsem zřejmě pořád ještě hodně oslabená. A nebylo divu, protože mě pustili z nemocnice teprve nedávno. Řekli mi, že má zlámaná žebra potřebují čas, aby se zahojila. Jak dlouho to bude trvat mému srdci, to už mi nepověděli.

Lesík u cesty vystřídala vysoká cihlová zeď, obklopující sídlo rodu Langleyů, a já jsem nechtěně zrychlila, poháněná vzpomínkami na své návraty domů. Když jsem se vracela domů z vesnické školy, vždycky jsem na posledních metrech začala utíkat. Vtrhla jsem do kuchyně a maminka ke mně vzhledla od sporáku, kde vždycky připravovala něco k jídlu. Obklopila mě teplá vůně pečení. Na sobě měla velkou bílou zástěru, obličej jí zčervenal a byla celá poprášená moukou. Rozevřela náruč a vřele mě objala.

„Jaké to bylo ve škole?“ zeptala se. „Bylas hodná a poslouchala jsi paní učitelku?“

„Já jsem vždycky hodná. A vždycky dělám, co mi řeknou,“ odpověděla jsem a přidala nějaké své malé vítězství. „A hádej, co se mi povedlo? Byla jsem jediná, kdo si dnes poradil s dlouhým příkladem z dělení.“

„To je tedy úspěch.“ Dala mi pusu na temeno hlavy, a pak jsme vzhledly k otci, který právě vstoupil.

„Dnes byla jediná ze třídy, kdo vypočítal úkol z aritmetiky,“ pochlubila se matka.

„No přirozeně,“ odpověděl. „Vždyť to jsou vesnické děti.“ A prošel dál do obýváku, kde se usadil s novinami. Maminka se na mě podívala a vyměnily jsme si úsměv na znamení, že si rozumíme.

Vzpomínka na maminku mi vehnala do očí slzy. Po všech těch letech mi pořád chyběla. Kéž by ještě byla naživu, všech-

no by mohlo být tak jiné. Věděla by, co dělat a říkat. Znamenala by pro mě útočiště. Rychle jsem si otřela slzy. Nehodlala jsem dopustit, aby někdo viděl, jak pláču.

Zatímco mi hlavou běžely vzpomínky, zeď náhle skončila a já jsem se ocitla před masivní branou z tepaného železa, vedoucí k Langley Hall. Na druhé straně brány vedla až k domu mezi pečlivě udržovanými květinovými záhony uhrabaná příjezdová cesta. Červené cihly tudorské fasády zářily v odpoledním slunci. Sluneční paprsky se blyštivě odrážely od oken složených z malých tabulek skla, zalitých v olovu. Předek domu byl vystavěn v čistě tudorském stylu, sídlo věnoval siru Edwardovi Langleymu král Jindřich VIII. za to, že mu pomáhal rušit a rabovat kláštery. Ve skutečnosti i v tomto místě sídlil klášter, dokud ho můj předek nezlikvidoval, nevyhnal mnichy a nepostavil si na jeho místě pěkný nový dům. Asi jsem si z toho měla odvodit, že nás pronásleduje prokletí, které náš rod nakonec dostihne.

Dům byl větší, než se zdál při pohledu zepředu. Další Langleyové přistavěli dvě elegantní georgiánská křídla a přidali i ukázkou viktoriánské monstróznosti v podobě rohové věže a velkého skleníku vzadu. Zůstala jsem tiše stát a upírala jsem pohled na rodinné sídlo, jako bych byla turistka. Přitom jsem svírala bránu, jako bych dům viděla poprvé v životě a obdivovala jeho krásu. Domov mých předků. Domov rodu Langleyů po celých čtyři sta let. A uvědomovala jsem si tu ironii, že já osobně jsem v tom domě nikdy nebydlela – jen v malém, tmavém a chatrném domku vrátného.

Nápis na zdi vedle brány hlásal „Dívčí škola Langley Hall“. Místo abych zkusila bránu otevřít, přešla jsem kolem ní k malým dvířkům ve zdi a vešla jsem dovnitř tak, jak

jsem to dělávala vždycky. Zabočila jsem nahoru úzkou cestičkou k domku a zkusila jsem vchodové dveře. Byly zamčené. Nevím, koho jsem tam uvnitř mohla čekat. Můj otec žil poté, co jsem odešla na univerzitu, sám. Když mi matka v mých jedenácti letech zemřela, bydleli jsme tam jen sami dva.

Stála jsem venku přede dveřmi a všimla jsem si oprýskávajícího nátěru, špinavých oken, maličkého čtvercového trávníku, který nutně potřeboval posekat, a zanedbaných květinových záhonů, kde vyráželo jen pár statečných narcisů. Pocítila jsem vlnu lítosti. Měla jsem spolknout svoji hloupou hrdost a přijet sem za tatínkem na návštěvu. Místo toho jsem ho nechala zemřít o samotě.

Váhala jsem, protože jsem si nebyla jistá, co mám teď dělat. Škola v Langley Hall byla o velikonočních prázdninách zavřená, ale v budově by někdo měl přece jen být, protože telegram mi přišel z této adresy, což naznačovalo, že otce našli na pozemcích školy. Předpokládala jsem, že zprávu poslala ředitelka paní Honeywellová. Měla v budově apartmá v místě, kde byla podle otce za starých časů nejlepší ložnice v celém sídle. Odvrátila jsem se od domku a přiměla se přejít po příjezdové cestě a čelit své bývalé nepřítelkyni z časů, kdy jsem v této škole trávila sedm nešťastných let. Po tom, co byl otec přinucen prodat Langley Hall a budova byla adaptována na dívčí internátní školu, dovolili mu zůstat tu v pozici učitele výtvarné výchovy a využívat k bydlení domek vrátného. A když mi zemřela matka, nabídli mi stipendium, abych mohla do této školy také přes den docházet. Asi to bylo míněno dobře – jako laskavé gesto. Mého otce potěšilo, že se konečně začnu stýkat s dívkami ze správné vrstvy a že dostanu přiměřené vzdělání. Raději bych byla chodila na

obyčejnou střední školu s nejbystřejšími ze svých spolužaček z vesnice, ale mému otci se nikdy nikdo nepokoušel odporovat, když se k něčemu rozhodl.

A tak mi dali zelenobílou uniformu s proužkovanou vázankou, slamák na léto a plstěný klobouk s širokým okrajem na zimu a sako se znakem školy – což byl náš starý erb, který škola získala spolu s budovou. Nastal mi život plný strastí. Langley Hall se nedala označit za školu, která své žáčky připravuje k vysokoškolskému studiu. Lákala dcerky z rodin vyšší třídy a z takových, které si zaplatily za to, aby je lidé za příslušníky vyšší třídy pokládali, a připravovala studentky na to, aby se dobře vdaly. Samozřejmě, psala se šedesátá léta a nikdo tuhle groteskní koncepci nehlásal otevřeně. Od dívek se čekalo, že se naučí užitečným dovednostem, které jim pomohou pracovat ve vhodných zaměstnáních – v PR, vydavatelstvích, v BBC, možná provozovat umělecké galerie nebo navrhovat oblečení – dokud nepotkají vhodného manžela s přiměřeným jméním.

Proto jsem tu od samého začátku představovala anomálii: měla jsem sice otce se šlechtickým titulem, ale učil v dívčí škole výtvarnou výchovu. Bydlela jsem v domku po vrátném a do školy jsem chodila díky stipendiu. A co bylo nejhorší, byla jsem bystrá a ctižádostivá. Kladla jsem učitelkám mnoho otázek a v hodinách matematiky jsem toužila řešit těžší úlohy. Některé z učitelek mě podporovaly a povzbuzovaly moji čilou mysl. Ty línější a méně kvalifikované mě pokládaly za rušivý, obtížný živel. Posílaly mě za ředitelkou a nechávaly mě po škole, kde jsem musela stokrát opisovat „Nesmím paní učitelce skákat do řeči“ nebo „Nesmím se paní učitelky neustále vyptávat“.

V mysli se mi vynořil zřetelný obraz obličeje paní Honeywellové připomínající lebku, s vysedlými lícními kostmi a opovrhlivým úsměškem na rtech. „Takže ty si myslíš, že máš lepší znalosti než slečna Snodeová, co, Joanno?“ nebo: „Mohu ti připomenout, že jsi tu jako jediná díky mé dobré vůli, protože se tvůj otec už o tebe nedokáže patřičně starat?“

To poslední tvrzení bylo určitě pravdivé. Můj otec nikdy v životě neuvařil žádné jídlo, ani nevyžehlil košili. Matka se dokonale starala o nás oba. A tak má studia na Langley Hall také znamenala, že jsem večerela s ostatními dívkami, připravovala jsem se s nimi ve společné studovně a domů jsem chodila jen přespat. Byla jsem vděčná aspoň za tuhle malou úlevu. Kdybych musela sdílet ložnici se svými nepřítelkyněmi, byla by to pro mě poslední kapka.

Všechny dívky se ale proti mně neobracely. Měla jsem kamarádky: tiché a svědomité dívky, jako jsem byla já sama. Četly jsme knihy, vyměňovaly si je a diskutovaly o nich, když jsme se procházely po zahradě. Ale skupina nejoblíbenějších dívek, která připomínala vlčí smečku a ráda týrala kohokoli slabšího, než byly samy, mi dávala velmi jasně najevo, že mezi ně nepatřím.

„Promiň, u tohohle stolu není místo,“ říkaly mi, když jsem se potřebovala někde usadit s obědem na tácu.

Tajemně mi mizely cvičky na tělocvik. Vlčí smečka se ušklebovala, když jsem měla potíže se ztrácením pomůcek. Na rozdíl od nich jsem nechodila na soukromé lekce tenisu, a tak se posmívaly mým chabým pokusům odpálkovat míček. Hlasitě se bavily o tom, kam pojedou na lyže nebo jestli se chystají do vily ve Francii. S postupujícími léty se svými naschválý přestaly, zčásti proto, že jsem jim nikdy neda-

la najevo, jak se mě to dotýká, a zčásti pro ně začali být důležitější kluci a večírky. Bavily se hlasitě o tom, na jaké taneční zábavy chodí a kteří kluci dostali k osmnáctinám skvělá auta, a tak za nimi mohou přijet na návštěvu, což dívky motivovalo, aby se snažily o půlnoci vyklouznout ven. Potíž byla v tom, že všechny patřily ke stejné společenské síti – byly navzájem propojené rodinnými a obchodními vazbami. Patřila jsem k několika málo vyřazeným, stojícím mimo.

To všechno jsem nějak vydržela, až jsem se propracovala do maturitního ročníku. Poháněla mě spalující ctižádost a měla jsem s životem velké plány. Chtěla jsem studovat na univerzitě, stát se právníčkou, vyniknout, vydělávat spousty peněz a koupit zpátky Langley Hall. Představovala jsem si, jak vedu otce za ruku po příjezdové cestě k domu. „Teď nám to tu znovu patří,“ říkala jsem mu. „Jsi zase tam, kam náležíš – jsi pánem tohoto sídla.“

A paní Honeywellové bych řekla: „Je mi to moc líto, ale potřebuju, abyste odsud na konci tohoto školního roku odešla.“ A usmála bych se.

V tuhle chvíli jsem se musela svému tehdejšímu naivnímu optimismu smát. Můj otec byl po smrti a já jsem zbyla z našeho rodu poslední. Titul zanikne a nemělo by žádný smysl obnovovat Langley Hall v jeho původní nádheře. Zhluboka jsem se nadechla, vystoupala jsem po širokém schodišti k předním dveřím a stiskla jsem zvonek.

KAPITOLA 3

JOANNA

Duben 1973

Slyšela jsem, jak se zvonění rozléhá vstupní halou, a pak, po dlouhé chvíli, se dveře otevřely a objevila se samotná paní Honeywellová. Čekala jsem vrátného nebo nějakou pomocnou sílu, a tak jsem při pohledu na její obličej bezděky ustoupila o krok dozadu. Jako vždycky na sobě měla dokonalou masku vytvořenou make-upem, obočí vytrhané a narysované tenkými hnědými linkami, a vlasy, teď šedivější, než jsem si pamatovala, natočené a pečlivě upravené. Nečekala jsem ale, že na sobě bude mít kalhoty a blůzu s rozhalenkou. Pamatovala jsem si, že během školního roku nosila v zimě kostým se zlatou broží v klopě a v létě nažehlené lněné šaty a perly.

Také ona působila chvilku udiveně, ale pak se jí v obličejí objevil úsměv. „Joanno, má drahá! Nečekala jsem tě tak brzy.“

„Jakmile jsem dostala ten telegram, vyrazila jsem.“

„Nebyla jsem si jistá, jestli jsme ho poslali na správnou adresu. Tvůj otec měl několik tvých adres, ale říkali jsme si, že ta právnická firma tě už najde.“

„Díky. Ano, zavolali mi, jakmile telegram dorazil.“

„To je tedy úleva. Je mi moc líto, že jsem ti musela oznámit tak špatnou zprávu! Pojd' dál.“ Ustoupila, aby mi dovolila projít do vstupní haly, vydlážděné černými a bílými čtverci. Uvnitř panoval příjemný chládek. Paní Honeywellová za námi zavřela vstupní dveře.

„Právě teď jsem původně měla být v Itálii, ale mám důležité schůze se správní radou, a tak jsem tu musela zůstat,“ říkala, když šla přede mnou, a vysoké podpatky jí klapaly o mramorovou podlahu. „Ale mohlo by to být horší. Rozhodně očekáváme velmi pěkné jarní počasí, že?“

Tohle Angličané dělávají. Když hrozí, že se řeč stočí na cokoli trapného nebo emocionálně ohrožujícího, začnou probírat počasí. To je vždycky bezpečné téma.

„Máš vůbec v plánu letos někam odjet?“ zeptala se mě.

„Ještě nemám žádné plány,“ odpověděla jsem, protože jsem jí rozhodně nehodlala přiznat, že jsem momentálně bez peněz.

Došly jsme ke dveřím její pracovny. Dobře jsem se na ně pamatovala, i na to, jak jsem upírala zrak na mosaznou tabulku na dveřích s nápisem „Paní Honeywellová, ředitelka“ a snažila jsem se zhluboka dýchat, než jsem zaklepala a vešla dál, abych se postavila tváří v tvář svému neblahému osudu. Teď otevřela dveře ona a znovu se na mě usmála. „Jen pojd' dál,“ vyzvala mě. „A posad' se. Zjistím, jestli je tu Alice, aby nám udělala čaj. Jak vidíš, je tady teď pusto. Zůstalo tu jen pár zaměstnanců. Všichni ostatní odjeli na velikonoční prázdniny. Vlastně bylo štěstí, že po ránu vždycky chodím na procházku, jinak by tvého otce nikdo nenašel snad i několik dní.“

Zvedla ze svého pracovního stolu telefon a vytukala číslo. Sledovala jsem, jak netrpělivě bubnuje dlouhými rudými nehty, než promluvila: „Á, to je Alice! Výborně, takže jsi ještě tady. Mám tu slečnu Langleyovou a rády bychom si daly čaj. Ano, do mé kanceláře. Výborně.“ Položila sluchátko a vzhledla ke mně s úsměvem, jako by se jí právě povedlo něco chytrého.

„O čem jsme to mluvily?“

„O mém otci,“ připomněla jsem jí. „Takže jste ho našla ležet na zemi v areálu školy?“

„Ano. Byl to velký šok, to musím přiznat. Byla jsem venku na procházce s Bertiem, to je můj kokršpaněl, a on utíkal napřed a začal štekat. On velmi rád vyhledává různé nechutné věci jako chcíplé ptáky, a tak jsem ho okřikla, ať to nechá na pokoji, ale když jsem dorazila na místo, uviděla jsem, že je to muž ležící v trávě obličejem k zemi. Opatrně jsem ho obrátila a zjistila jsem, že je to tvůj otec. Byl už mimo veškerou pochybnost mrtvý. Studený a ztuhlý. Tak jsem utíkala zpátky do domu a vytočila jsem 999. Odvezli ho do márnice a předpokládám, že ho také pitvali.“

„Takže nevíte, na co umřel?“ zeptala jsem se váhavě. „Nebyl... snad...“ nedokázala jsem dořít to slovo, „zavražděný.“

Zatvářila se zděšeně. „Ale ne! Nic takového, tím jsem si jistá. Neměl na sobě žádné známky poranění. Určitě zemřel přirozenou smrtí. Kdyby nebyl tak studený a bledý, člověk by si mohl myslet, že jen spí. Muselo to být srdce. Nevíš, jestli trpěl srdeční slabostí?“

„To netuším,“ odpověděla jsem. „Sama určitě víte, jak velice byl uzavřený. Nikdy nemluvil o ničem, co by mohlo být

třeba jen trochu osobní. A musím také přiznat, že jsem s ním už nějakou dobu nebyla v kontaktu. Ale vím, že kdyby se necítil zdravý, rozhodně by to nikomu neřekl.“

„Všimla jsem si, že byl poslední dobou ještě odtažitější,“ podotkla paní Honeywellová. „Možná že trpěl depresí.“ Odmlčela se. „Vždycky jsem si o něm myslela, že je nešťastný. Nikdy se úplně nepřenesl přes ztrátu svého postavení a majetku, že ne?“

„A vy byste to dokázala?“ Její poznámka mě rozzlobila a chtěla jsem se ho zastat. „Jak byste se cítila vy, kdybyste musela žít na svém bývalém sídle v domku vrátného a sledovat, jak se po místnostech, ve kterých jste vyrůstala, proměnují školačky?“

„Nemusel tu zůstávat,“ namítla. „Jistě měl spoustu jiných možností. Domnívám se, že před válkou býval talentovaným malířem. Velmi nadějným.“

„Můj otec? A nadějný malíř?“

„Ale ano,“ přikývla. „Prý vystavoval v Královské akademii. Nikdy jsem ale žádný jeho obraz neviděla, kromě plakátů, které nám maloval pro různé školní akce, a dekorací k našim divadelním hrám. Byl šikovný a bylo znát, že studoval umění, ale jeho práce rozhodně nebyly nějak neobvyklé.“

„Neměla jsem tušení, že kdy maloval obrazy,“ přiznala jsem. „Věděla jsem, že studoval umění, ale nevěděla jsem, že také sám maloval. To by mě zajímalo, proč...“ Chtěla jsem říct, že nechápu důvod, proč toho nechal, ale na tu otázku jsem si odpověděla dřív, než jsem ji vyslovila – protože se celý svět kolem něj začal hroutit.

„O umělcích se říká, že jsou náladoví, že?“ podotkla paní Honeywellová. „Nervní a citliví. A on ještě k tomu pochá-

zel ze šlechtické rodiny. Sňatky příbuzných mezi aristokracií působí duševní nestálost.“

„Nemyslíte si, že si mohl vzít život?“ zeptala jsem se jí ostře. Zlost vyvolaná jejími náznaky, že byl můj otec duševně nevyrovnaný, se ve mně svářila s vlastními pocity viny, které mě hrozily zaplavit.

Smutně se pousmála. „Kdyby si chtěl vzít život, neměl by žádný důvod chodit kvůli tomu doprostřed lesa. Mohl to právě tak dobře udělat doma. Tam by mu v tom nikdo nemohl bránit. Kromě toho, jak už jsem řekla, nejevil žádné známky něčeho mimořádného. Nenašlo se nic, co by naznačovalo otravu nebo stopy po střelné ráně.“ Odmlčela se a vyhlédla ven z okna, kde právě přistál na růžovém keři špaček. „Samozřejmě mám silné podezření, že v poslední době hodně pil.“ Znovu se ke mně obrátila. „Tedy nenaznačuju, že by snad byl opilý v práci, nic takového, ale uklízečka mi vykládala, že s odpadky vyhazuje také prázdné lahve, a slečna Pritchardová, učitelka historie, na něj jednou narazila v obchodě s alkoholem, jak si kupuje skotskou.“

Byla jsem v pokušení zeptat se, co v tom obchodě dělala samotná slečna Pritchardová, ale raději jsem mlčela. „Očekávám, že příčinu smrti se dozvíme od lékaře, který provádí pitvu,“ řekla jsem. „Ale to už je jedno, vidíte? Je po smrti. Nic mu už život nevrátí.“

„Je mi to moc líto, má drahá,“ řekla a znělo to téměř lidsky. „Musel to pro tebe být velký šok. Nebyl ještě tak starý.“

„Čtyřiašedesát,“ řekla jsem mechanicky. „Vůbec nebyl starý.“

„Víš, že byl na tebe velice pyšný?“

To mě překvapilo. „Na mě? Pyšný?“

„Ale ano. Často o tobě mluvil. Jak ti to jde dobře na univerzitě a jak tě brzy přijmou do advokátní komory.“

To jsem vůbec nečekala. Můj otec byl proti tomu, abych šla na univerzitu. Jeho postoj k ženám patřil do předválečné éry, do časů, kdy býval synem sira Tobyho Langleye z Langley Hall a život se skládal z domácích večírků, tanečních zábav a honů na lišku. Tyto rodiny svým dcerám zařizovaly výhodné sňatky, po nichž se z nich stávaly paní na vlastních krásných venkovských sídlech. Otec odmítal vzít na vědomí, že po válce se dívky jako já musely o sebe postarat samy a od svých rodin nemohly očekávat žádnou pomoc. Začalo být velice důležité mít dobrou práci spojenou se slušným postavením. A tak jsem se úplně bez jeho pomoci přihlásila k přijímacím zkouškám na Oxford a Cambridge a jako zálohu ještě na University College of London. Zdrtilo mě a zklamalo, když mě nepřijali na Oxford ani na Cambridge, ale na UCL jsem se dostala. Řekla jsem si, že to je druhá nejlepší možnost. V té době mě vůbec nenapadlo, že by mi doporučení od ředitelky školy mohlo pomoci se na některou z těch elitních škol dostat. Každopádně jsem si mohla být jistá, že pokud na mě paní Honeywellová vůbec nějaký posudek napsala, nezněl vůbec pochvalně.

Mé vzdělání bylo pokryto vládním stipendiem a po celé léto jsem pracovala v hotelu u moře jako pokojská, abych si mohla zaplatit ubytování a stravu. Zatímco se jiní mladí lidé mé generace účastnili protestních pochodů, okupačních stávek i drogových večírků, propagovali volnou lásku a zpívali „chceme mír, ne válku“, já jsem stále jen pilně pracovala. A tak jsem školu ukončila s jedničkou a dvojkou ze státnic – nebylo to úplně nejlepší, jak bych si byla přála, ale i tak to bylo dost dobré. Doufala jsem, že se stanu advokátkou.

Paní Honeywellová mi musela číst myšlenky.

„Předpokládám, že pracuješ u právnické firmy, do které jsem poslala ten telegram?“

„Ano.“ Neviděla jsem důvod, proč jí vykládat, že tam v této chvíli zaměstnaná nejsem, ani jí svěřovat, proč jsem si musela vzít neplacenou dovolenou. „Mám tam místo jako koncipientka a doufala jsem, že letos v létě složím advokátské zkoušky, ale budu to muset posunout na zimu. A neřekli mi, zda budou chtít, abych u nich zůstala, až budu mít plnou kvalifikaci.“

„Je ta praxe zajímavá?“

„Nijak zvlášť. Je to spousta převodů vlastnických práv, závětí a podobných rutinních věcí, jakými se pověřují začátečníci.“

„To jsem si mohla myslet, že tvému naturelu bude víc odpovídat dráha advokátky,“ se zájmem na mě upřela svá malá ptačí očka. „Vždycky jsi ráda prosazovala, o co ti šlo, a dovedeš být hodně přesvědčivá.“

Prerušil ji příchod postarší služebné s podnosem čaje. Byla na něm předpisová sestava složená z kyticované porcelánové čajové konvice, stejných nádobek na mléko a cukr, dvou šálků s podšálky a talířku sušenek.

„Mám nalít čaj, paní Honeywellová?“ zeptala se služebná, ale přitom se upřeně dívala na mě. Když jsem jí pohlédla do očí, začervenala se a odvrátila pohled.

„Ne, díky, Alice. Určitě to zvládneme samy,“ odpověděla jí paní Honeywellová a propustila ji nedbalým mávnutím ruky. Zvedla stříbrný cedník, položila ho na šálek a začala nalévat čaj. „Aha, lapsang souchong,“ podotkla. „Víš, čemu dávám přednost. Vezmeš si také citron nebo mléko?“

Nemám ráda čínský čaj na žádný způsob, ale řekla jsem: „S citronem, prosím,“ protože jsem to pokládala za správnou odpověď. Vypěstovala jsem si schopnost vycítit, co si lidé přejí slyšet. Pozorovala jsem ji, jak nalévá jantarovou tekutinu do křehkých porcelánových šálků. Všechno to působilo velice civilizovaně a vytríbeně. Život tak odlišný od mého, s jízdami nacpaným metrem a večeřemi v krabičkách z indického bufetu, pokud jsem si je mohla dovolit. A po celou tu dobu leží můj otec v regálu v márnici. Usoudila jsem, že jsem už vydržela tu zdvořilostní konverzaci dost dlouho. Vložila jsem si do čaje plátek citronu a upila jsem. Byl příliš horký, a tak jsem šálek zase odložila.

„Co se týče mého otce, nejsem si jistá, co teď mám dělat,“ nadhodila jsem. „Mám zařídit pohřeb u vikáře?“

„Zřejmě bys měla nejdřív navštívit márnici,“ radila mi. „Nedovolí tělo pohřbít, dokud nebude podepsaný úmrtní list, a to může zabrat několik dní, pokud se dělá pitva nebo je třeba řešit nějaké otázky.“

Nabídla mi talířek sušenek. Odmítla jsem čokoládový suchar, protože jsem nechtěla mít na prstech rozteklou čokoládu, a vybrala jsem si smetanový. Jemně jsem z něj uždibovala a snažila jsem si uspořádat myšlenky. Neplánovala jsem, že se tu zdržím několik dní. Vlastně jsem si nic předem nepromyslela, jen jsem pospíchala na nejbližší vlak z Waterloo, protože jsem chtěla být co nejdřív u otce – přestože mu už nemohu pomoci.

„Můžu dostat klíče od domku vrátného?“ zeptala jsem se. „Na to, abych každodenně jezdila do Londýna a zase zpátky, se mi to zdá trochu daleko.“

„Samozřejmě,“ odpověděla. „Stejně si budeš chtít pro-

brat věci po otci, a už s tím můžeš začít.“ Otevřela zásuvku, vytáhla velký staromódní klíč a podala mi ho s výrazem tak vážným, jako by někomu předávala klíče od celého města. „A Joanno,“ dodala ještě, „nechci na tebe spěchat a přeju si, abys tu strávila tolik času, kolik potřebuješ, ale musím tě upozornit, že tvůj otec měl dovoleno ten domek užívat jen po dobu, dokud bude zaměstnancem školy. Na tohle pololetí mi má přijít nový učitel tělocviku a tenisový trenér. Protože je to muž, chtěla bych ho ubytovat odděleně od dívek. Nesmíme je vystavovat pokušení a on je docela pohledný.“ Pohlédla mi do očí a usmála se. „Vždyť víš, jak to chodí mezi hejnem dívek a přitažlivým mladým mužem.“

Nemohla jsem přijít na žádnou odpověď, ani jsem jí nedokázala úsměv oplatit. Nepřála jsem si nic jiného než uniknout z této dokonale zařízené místnůstky a mimo dosah ředitelčiny samolibého úsměvu.

„A co ty, máš v tomhle směru nějaké plány?“ zeptala se mě ještě. „Co svatební zvony?“ Vrhla rychlý pohled na mou levou ruku.

„To ne,“ odpověděla jsem. „Nechystám se vdávat.“

„Vidím, že jsi pořád ta ambiciózní mladá žena zaměřená na kariéru,“ znovu se na mě usmála. „Takže kdybys dokázala vystěhovat věci tvého otce z domku před začátkem nového pololetí, velice bych to ocenila.“

KAPITOLA 4

HUGO

Prosinec 1944

S trhnutím se probral, protože ucítil, jak ho něco lechtá na tváři. Poplašeně se ohnal rukou a zjistil, že je to jen stéblo trávy, naklánějící se ve větru. Zvedl se na rukou a rozhlédl se po chladné a vlhké půdě kolem a po řadách úhledných olivovníků, táhnoucích se nahoru do kopce. Ještě se plně nerozednilo, ale pokud to dokázal rozpoznat, obloha nad jeho hlavou byla olověně šedá, obtěžkaná příslibem deště. Už teď jemně mžilo, takže byl celý pokrytý vrstvou vlhkosti. Ucítil, jak ho něco s trhnutím stáhlo dozadu, a málem už poplašeně vykřikl, když si uvědomil, že je stále připoutaný k padáku. Ten ležel na zemi a pleskal se ve větru jako zraněný pták. Snažil se rozepnout sponu, ale v silných rukavicích měl neohrabané prsty. Konečně ucítil, že spona povolila. Vyvlékl se z postroje a zkusil se posadit. Hlava se mu točila nevolností. Snažil se rozhlédnout a přimět mozek, aby ho poslouchal a dokázal rozhodnout, co si má teď počít.

Padák se nadmul v náporu větru a hrozilo, že odletí pryč. To se nesmělo stát. Hmátl rychle po provazech, pokusil se

postavit, ale znovu se zhroutil bolestí. Ta noha ho prostě neudrží. Začal k sobě padák přitahovat a bojoval s větrem, aby ho dokázal svinout. Byl překvapivě lehký a Hugovi se jakž takž podařilo nacpat ho zpátky do vaku.

Jakmile měl padák uklizený, posadil se, přitiskl k sobě vak, rozhlížel se a hodnotil svoji situaci. Svah kopce, který ho obklopoval, byl osázený řadami olivovníků. Byly to stromky s oblým tvarem korun a ochmýřenými listy. Neposkytovaly moc šancí, že by se v nich mohl skrýt. Nejbližší lesní stromy – i když v tuto roční dobu většinou holé – rostly na vrcholu kopce vzdáleném několik set metrů. Nemohl tušit, jestli tam začíná skutečný les, nebo je to jen úzký pás stromoví, lemující další zemědělskou usedlost. Nad kopci ležely nízké mraky, ale jak vířily a tvořily mezery, všiml si, že za stromy vyčnívá skála s nějakou zříceninou, snad staré tvrzi. To by mohl být slibný úkryt, aspoň dokud by si neprohlédl svá zranění a nerozhodl se, co podnikne dál.

Otočil se, aby se podíval dolů z kopce. Řady olivovníků končily v malé úžlabině, na jejíž druhé straně se terén znovu zvedal, tentokrát osázený řadami něčeho, co vypadalo jako vinná réva, i když to v této roční době byly jen navzájem propletené hnědé větve bez známek života. Za vinicí na protějším hřebeni ubíhala řada černých cypřišů, které v mlžném oparu připomínaly vojáky stojící v pozoru. *Cesta*, pomyslel si a vybavily se mu podobné krajiny, které maloval. Tam, kde cypřiše končily, rostl nahoře pás stromoví, a nad ním rozpoznával střechy městečka usazeného na vrcholu kopce. Byly kryté taškami a nahoře nad nimi se tyčila hranatá věž kostela. Právě když se na ni díval, uslyšel zvon odbíjející šest hodin.

Upíral zrak na městečko na kopci a přemítal, jak by ho asi přijali, kdyby tam zamířil. Protože žil nějakou dobu v Itálii a znal zdejší poměry, mohl doufat, že místní lidé nemají moc rádi Němce. Jenomže městečko je možná Němci obsazeno. To nemohl riskovat – aspoň dokud se nedozví víc.

Vtom se ozvalo nějaké strašlivé zaječení a on sebou trhl, ale pak si uvědomil, že je to kohout vítající svítání. Druhý kohout mu odpověděl. Zaštěkal pes. Vesnice se probouzela k životu. Musel se přesunout, než ho tu někdo objeví. Začal lézt po čtyřech dopředu pomocí rukou a zdravé nohy, a přitom za sebou táhl pytel s padákem. Netroufal si nechat ho na místě – padák by ho určitě prozradil. A kromě toho by mohl být užitečný – pokud bude pršet nebo sněžit, možná mu poslouží místo stanu. *Potřebuju berli*, pomyslel si. *Udělám si ji z nějaké větve, nebo by možná pomohla dlaha, jestli mám nohu zlomenou.* Postupoval dopředu trýznivě pomalu. Olivovníky jako by neměly nikdy skončit. Občas se ohlížel a zjišťoval, jestli se k němu někdo neblíží. Uslyšel zafrkání nějakého zvířete, strnul na místě a přitiskl se k zemi. Přejížděl očima obzor a všiml si koně táhnoucího vozík, jak vyjíždí z vesnice po té vysoko položené cestě. Zaslechl skřípání kol a další koňské zafrkání. Pozoroval vůz, jak projíždí mezi cypřiši a vzdaluje se od něj. Vydechl úlevou a vrátil se ke svému namáhavému úkolu.

Zvedl se ostrý vítr, zachrastil olivovými listy, zašuměl v trávě a překryl vzdálené zvuky. Trápila ho hrozná žízeň, ústa měl vyprahlá a vyschlá a litoval, že ho nenapadlo si s sebou vzít polní lahev. Nebo lahvičku brandy – ta by se mu teď nesmírně hodila. Porost stromů byl teď blíž, ale on potřeboval zastávku. Opustily ho síly, a tak se posadil, opřel se zády

o silný kmen olivovníku tak, aby ho z vesnice nebylo vidět, a zavřel oči. Cítil se hrozně slabý a uvědomil si, že možná ztratil mnoho krve.

„Nechci tu zemřít,“ zašeptal. Přiměl se představit si domov. Jel za krásného letního dne na koni k Langley Hall. Kaštaný byly v plném květu. Vzduch voněl po čerstvě pokosené trávě a růžích. Zpomalil koně do klusu a z domu mu vyšel naproti podkoní.

„Dobrá projížďka, pane Hugo?“ zeptal se, když Hugo seskočil ze sedla a podal mu uzdu.

„Skvělá, díky, Joshi.“

Prošel nahoru po schodech a předními dveřmi do domu. Jeho otec seděl s novinami v ranní jídelně a zamračeně k němu vzhlédl. „Byls na projížďce, co? Za mých časů se člověk nejdřív převlékl z jezdeckých šatů, a pak teprve přišel snídat.“

„Promiň, tatínku, ale mám ďábelský hlad. Jak se ti dnes daří?“

„Poměrně ne příliš špatně. Ale když vyjdu nahoru po schodech, ještě stále se zadýchávám. To se dá ovšem čekat, že ano? Když člověk dostane zásah plynu, jeho plíce jsou tím samozřejmě postiženy.“

„Ta zruďná válka. A byla tak nesmyslná.“

„Pochybují, že má kterákoli válka nějaký smysl, ale my lidé se z toho zřejmě nepoučíme, že?“

Hugo odtrhl myšlenky od této vzpomínky a od obrazu otcova vytrvalého suchého kašle a toho, jak mu postupně chátralo zdraví. *Mysli na svoji ženu Brendu. A na svého synka.* Pokoušel se vybavit si jejich podobu, ale jejich obrazy byly nečetelné a rozostřené jako na starých fotografiích. Kolik let už uplynulo od doby, kdy je viděl naposledy? Čtyři. To

je skoro polovina Teddyho života. Když odjížděl, Teddy byl plachý malý chlapeček, který se držel chůviny sukně. Teď mu už bude devět. Hugo vůbec netušil, jak asi vypadá nebo co dělá. Dopisy mu docházely jen jednou za několik měsíců a většina jejich textu byla začerněna cenzurou, takže se z nich nedověděl téměř nic. „Teddymu se daří dobře a posílá svému tatínkovi pusu“ – ale Hugo se nedověděl, zda Teddyho poslali do internátní školy, jestli rád hraje kriket, jestli mu jde dobře ježdění na koni...

Otevřel oči a zjistil, že nad ním někdo stojí. Prudce se posadil, rukou v rukavici sáhl po služební pistoli a uvědomil si, že stejně není nabitá. Vzpomněl si, že má v botě zastřčený nůž – ani ten mu ale teď nebyl k užítku. Proč na to nemyslel včas a nepřipravil se k obraně?

Když zaostřil pohled, zalila ho hrůza. Uviděl hubenou postavu v kápi, bez tváře, v černém oděvu. Smrták. Už si pro něj přišel. Pokusil se vstát, a ta postava se tiše nadechla úlekem a ustoupila dozadu. Hugo pochopil, že je to žena, oblečená celá v černém, s hlavou a rameny zahalenými velkým šálem. Nesla si košík, který teď držela před sebou, jako by se chtěla chránit.

„Jste Němec?“ zeptala se rodnou italštinou, a pak dodala: „*Deutsch?*“

„Ne, nejsem Němec. Jsem Angličan,“ odpověděl italsky, vděčný za to, že díky roku strávenému na studiích ve Florencii mluví vcelku plynně italsky. „Mé letadlo právě...“ hledal v paměti slova pro „havarovalo“ nebo „bylo sestřeleno“, ale nenašel je. Taková slova před válkou nepoužíval. „Mé letadlo spadlo.“ Zdůraznil to gestem naznačujícím havárii.

Žena přikývla. „Slyšeli jsme to,“ řekla. „Ten výbuch. Nevě-

děli jsme, co to je. Báli jsme se, že Němci zase něco vyhazují do povětří.“

Rozuměl jí jen stěží. Obával se, že zapomněl z italštiny všechno, co se naučil, ale pak si uvědomil, že neznámá mluví se silným toskánským přízvukem, který slýchal u venkovských lidí. Přitom dělala rukama gesta, která potvrzovala smysl jejích slov.

„Jsou v téhle oblasti ještě Němci?“ zeptal se.

Znovu přikývla a rozhlédla se, jako by čekala, že se tu každou chvíli objeví. „Ano, jsou. Vykopali si díry v kopcích a zahrabali se tam jako králíci. Myslím, že pro vaše lidi nebude snadné je vyhnat. A pro vás není vůbec bezpečné se tu zdržovat. Musíte se dostat na jih. Tamtím směrem,“ ukázala mu. „Odtamtud se blíží Spojenci. Slyšeli jsme, že už jsou u Luccy.“

„Nemůžu chodit,“ vysvětlil jí. Myslím, že mě střelili do nohy. Potřebuju nějaký úkryt, než si ránu ošetřím a zjistím, co dál.“

Znovu vzhlédla. „Nemohu vás vzít do naší vesnice,“ vysvětlila mu. „Němci ji někdy pročesávají. Žádají ubytování a berou si od nás jídlo. Tam byste nebyl v bezpečí. Rozneslo by se to a někteří lidé by rádi tu informaci prodali za jídlo nebo cigarety.“

„Rozhodně bych vás nechtěl vystavit nebezpečí,“ ujistil ji. Nebo to aspoň chtěl takto říct, ale dokázal dát dohromady jen: „Nebudu pro vás dělat nebezpečí.“

Rozhodila rukama. „Kdyby šlo jen o mě, souhlasila bych. Riskovala bych to. Ale žije se mnou můj malý synek a manželova babička. Musím je chránit.“

„Jistě. To chápu. Nesmíte ze mě mít žádné nebezpečí.“

Zamračeně si ho prohlížela. „Jak to, že mluvíte italsky?“

„V mládí jsem žil ve Florencii. Studoval jsem tam jeden rok umění.“

„Vy jste umělec?“ zeptala se.

„Před válkou jsem chtěl být malířem. Teď už jsem pět let pilotem.“

„Tahle válka nás oloupila o všechno, co jsme milovali,“ posteskla si a odvrátila pohled.

Přikývl. „Kdybyste mi jen pomohla se dostat kousek dál, už bych si poradil. Každým okamžikem mě mohou objevit a vy byste měla potíže, protože jste se mnou mluvila.“

„Myslím, že tímhle směrem teď nikdo nepůjde.“ Při řeči se obezřetně rozhlédla, jako by si tím nebyla úplně jistá. „Olivy už jsou sklizené. Přišla jsem se jen podívat, jestli na zemi ještě nějaké olivy neleží, nebo jestli v lese nenajdu nějaké kaštany nebo houby. V dnešní době jíme všechno, co najdeme. Němci nám jídlo berou.“

Při zmínce o Němcích se v jejím obličejí znovu objevilo napětí a strach. Přitáhla si k sobě šál těsněji. „Nemůžete vůbec chodit?“

„Můžu to zkusit, když mě budete podpírat. Jen tam k těm stromům. Tam se schovám.“

„Klášter!“ vyhrkla najednou nahlas. „Odvedu vás do kláštera. Tam budete v bezpečí.“

„Klášter?“ Na všechno katolické reagoval Hugo s protestantskou podezíravostí a na zmínky o mniších obzvlášť. „Jste si jistá, že je to dobrý nápad?“

„Je to zřícenina,“ vysvětlila. „Nikdo tam nechodí. Ale bude to pro vás dobrý úkryt, pokud tam dokážete dojít.“

„Tak to zkusme. Pomohla byste mi se zvednout?“

Odložila košík a zvedla ho za podpaží. Na to, jak vypadala křehce, byla pozoruhodně silná. Vstal, a když se pokusil došlápnout na zraněnou nohu, celý se zpotil bolestí.

„Pojďte,“ vybídla ho. „Dejte mi paži kolem ramen. Budu vás podpírat.“

„Ale ne, to nemůžu. A není to nutné,“ bránil se, protože viděl, že je mnohem vyšší než ona.

„Nemluvte hlouposti. Bez pomoci jít nemůžete. Tak do toho. No tak!“

Udělal, co mu řekla, i když si uvědomoval, jak má pod šálem křehká, kostnatá ramena a nepřál si, aby tak jemné stvoření muselo nést jeho váhu.

„Tak je to správně,“ pobízela ho. „Jen se o mě opřete.“

V druhé ruce táhl vak s padákem a společně vykročili vpřed mezi řady olivovníků. Vítr na ně útočil v nárazech a pleskal je do obličejů jejím šálem. Cesta byla velmi obtížná – půda byla místy měkká a blátivá, jinde zase kamenitá a zmrzlá. Hugo skřípal zuby a po kouscích postupoval dopředu. Konečně dorazili k hranici stromů. Některé byly už holé, jiné měly ještě listí – stálezelené duby a mezi nimi vmíšených několik vysokých, temných borovic. Hugo se zastavil a vděčně se opřel o pevný kmen stromu.

„Potřebuju popadnout dech,“ chtěl říci. Ve skutečnosti prohlásil: „Potřebuju počkat a dýchat líp.“ Jeho italština nikdy nepokročila tak daleko, aby se naučil používat správné vazby.

„Pojďme ještě kousek do lesa. Tady vás pořád mohou vidět. Člověk nikdy neví, kdy ho Němci sledují,“ pobízela ho.

Klopýtali mezi stromy, klouzali po vlhkém listí, zakopávali o kořeny. Vzduch tu byl cítit vlhce, vznášelo se v něm celé bohatství vůní a všude panovalo úplné ticho. Žena ho

opustila a spěchala dopředu, kde chňapla po převislé větvi. „Podívejte, kaštany!“ řekla. „To je dobře. V tuhle roční dobu se tu obvykle dají najít plané kaštany. A tam na tom kmeni vidím houby. Cestou domů je seberu.“

„A já tamhle vidím suchou větev,“ řekl. „Kdybyste mi ji podala, zkusil bych ji použít jako berli.“

„Dobrý nápad.“ Zvedla těžkou větev a setřásla z ní suché listí. „Když ji ulomíme asi tady,“ udělala to a větev při tom hlučně praskla a povolila, „bude mít správnou délku.“

Zastrčil si silnější konec do podpaží. „Ano, to by mohlo jít.“

Pousmál se na ni s náznakem naděje a ona mu úsměv oplátila. „To je dobré.“ Všiml si, jak se jí v úsměvu celý obličej rozzářil. Když byla skrytá pod svým šálem, mohla to být jakákoli venkovanka neurčitěho věku. Teď zjistil, že je to skoro ještě dívka se smělým úsměvem a tmavýma jiskrnýma očima.

„Teď to bude těžší,“ oznámila mu. „Doufám, že to na vás nebude příliš.“